

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор

І.П.Дементьева

« _____ » _____ 2023 р.

ПЛАН

роботи бібліотеки
комунального закладу
«Харківський ліцей №55
Харківської міської ради»
на 2023/2024 навчальний рік

м. Харків

I. Основні завдання і напрями роботи бібліотеки у 2023-2024 навчальному році

Сьогодні Українська держава та її громадяни стають безпосередніми учасниками процесів, які мають надзвичайно велике значення для подальшого визначення, першою чергою, своєї долі, долі своїх сусідів, подальшого світового порядку на планеті. В сучасних важких і болісних ситуаціях викликів та загроз і водночас великих перспектив розвитку, кардинальних змін у політиці, економіці, соціальній сфері пріоритетним завданням суспільного поступу, поряд з забезпеченням своєї суверенності й територіальної цілісності, пошуками шляхів для інтегрування в європейське співтовариство, є визначення нової стратегії виховання як багатокомпонентної та багатовекторної системи, яка великою мірою формує майбутній розвиток Української держави.

Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають патріотичне, громадянське виховання як стрижневі, основоположні, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь, які розглядатимуть державу (*patria*) як запоруку власного особистісного розвитку, що спирається на ідеї гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, виваженості, відповідальності, здорового способу життя, готовності до змін.

Тому нині, як ніколи, потрібні нові підходи і нові шляхи до виховання патріотизму як почуття і як базової якості особистості. При цьому потрібно враховувати, що Україна має древню і величну культуру та історію, досвід державницького життя, які виступають потужним джерелом і міцним підґрунтям виховання дітей і молоді. Вони уже ввійшли до освітнього і загальновиховного простору, але нинішні суспільні процеси вимагають їх переосмислення, яке відкриває нові можливості для освітньої сфери.

В основу системи національно-патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючого чинника розвитку українського суспільства та української політичної нації. Важливу роль у просвітницькій діяльності посідає відновлення історичної пам'яті про тривалі державницькі традиції України.

Складовою життя сучасного суспільства є задоволення потреб молодого покоління інформацією. Про потребу додаткових знань, умінь і навичок інформаційної культури учнів (пошук, аналіз інформації) засвідчують і основні положення Конституції України, Закон України «Про загальну середню освіту», Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну

справу». Все це спонукає до утворення шкільного бібліотечно – інформаційного центру.

Перед сучасним навчальним закладом поставлені складні завдання, які ведуть до оновлення змісту освіти. Окрім того, сьогодні перед школою як соціальним інститутом стоїть завдання збереження, підтримки і розвитку єдиного інформаційно – освітнього простору.

Нині складається нова національна інфраструктура, і бібліотека є невід'ємним її складником. Шкільна бібліотека як соціальний інститут – багатогранне явище. Вона відіграє важливу роль у розвитку цивілізації й посідає особливе місце у сфері освіти. Сьогодення диктує школі нову модель бібліотеки, діяльність якої повинна спрямовувати на інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу. Незважаючи на існуюче подекуди ставлення, бібліотека – це не місце складання інформації. Головна функція бібліотеки зробити інформацію доступною. Шкільна бібліотека має забезпечувати доступ до інформаційних ресурсів і відігравати важливу роль в розвитку інформаційної грамотності та культури своїх користувачів. Це буде досягнуто тільки за умови якісно нового розповсюдження інформації. Наявність у бібліотеці сучасних інформаційних носіїв – безсумнівне свідчення того, що вона виходить на певний рівень інформатизації.

Комп'ютеризована шкільна бібліотека є центром виховання інформаційної культури підростаючого покоління. Сьогодні наявність комп'ютера в шкільній бібліотеці – це вже вчорашній день. В результаті підключення шкіл до комп'ютерних мереж у дітей відкривається доступ до необмеженої кількості інформаційних джерел як традиційних (книг, газет, журналів), так і нетрадиційних для бібліотек (відео матеріалів, комп'ютерних програм, баз даних). Діти прагнуть розвивати свої творчі здібності, вони хочуть прийти тв. Бібліотеку і отримати те, що їх цікавить, а це можливо тільки за впровадження мультимедійних технологій, розвитку мережевої взаємодії бібліотек, підключення до світової системи Інтернет. Тому так важливо вже змалечку виховувати у дитини прагнення до набуття знань, прищеплювати навички самостійного пошуку інформації. Адже діти та категорія, яка націлена на

майбутнє. Вони охоче та легко оволодівають новими технологіями. За таких умов роль сучасної бібліотеки підвищується в багато разів:

Насамперед необхідно передати дітям знання набуті раніше і підготувати їх до життя в суспільстві, де накопичення інформації відбувається дуже швидкими темпами.

Успішно впоратися з цією роллю можна лише за умови активного використання і впровадження сучасних новітніх технологій.

В нашій бібліотеці з'явилась можливість забезпечувати вільний доступ до різних інформаційних джерел, які не обмежуються тільки книжковим фондом. Є можливість використовувати телекомунікаційний зв'язок, електронну пошту, створюються умови для широкої комунікації між учнями і вчителями різних шкіл, науковими центрами. Для вирішення цих проблем в нашій школі створюється шкільний медіа центр.

Мета центру – забезпечити інформаційні потреби користувачів через своєчасне доведення інформації.

Варто зазначити, що медіа – тека – це якісно нове, методично обґрунтоване забезпечення можливостей для самопідготовки учнів та учителів. Учитель може керувати процесом пізнання, здійснювати особистісно – зорієнтований підхід, навчати мислити, досліджувати, організовувати участь кожного учня в процесі навчання. Сьогодні бібліотека має можливість задовольнити запити наших користувачів. Працюючи в медіа – теці вчителі та учні мають можливість використовувати не тільки книги, періодику, але і отримувати інформацію з дисків, користуватися світовою системою Інтернет, переглядати відеофільми. Використовувати все для написання творів, рефератів, для підготовки уроків, презентацій МАН і учнівських проєктів.

Світовий досвід свідчить, що рівень розвитку національної інформаційної інфраструктури значною мірою визначає інтелектуальний рівень нації. И тому дуже важливою проблемою є впровадження в практику роботи бібліотеки інформаційних технологій з використанням комп'ютерних джерел інформації.

У 2020-2023 навчальному році робота буде спрямована на:

- утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;

- виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;
- підвищення престижу військової служби, а звідси – культивування ставлення до солдата як до захисника вітчизни, героя;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- сприяння набуттю дітьми та молоддю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності - працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережного ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;
- спонукання зростаючої особистості до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму.
- підвищення інформаційної функції шкільної бібліотеки (найповніше інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу, надання інформаційно - методичної допомоги учням і педагогам);
- забезпечення реалізації таких принципів функціонування шкільної бібліотеки як пріоритет читацьких інтересів, глибоке їх вивчення та задоволення відповідно до можливостей бібліотеки;
- підвищення бібліотечної культури школярів засобами системи бібліотечно-бібліографічних уроків, оновлення змісту, форм і методів індивідуальної та масової роботи з читачами;
- координація дій шкільної бібліотеки із учителями – предметниками у задоволенні інформаційних потреб книгокористувачів;
- зміцнення та розширення книжкового фонду, робота по його збереженню;
- зміцнення матеріальної бази шкільної бібліотеки;
- піднесення іміджу шкільного бібліотекаря.
- поглиблення знань бібліотечної науки, теорії і практики;
- розвиток творчого потенціалу бібліотекаря, його професіоналізму;

- формування вміння трансформувати досягнення бібліотечної науки в практичну діяльність бібліотекаря;
- створення умов для використання в роботі бібліотеки інноваційних технологій.

**IV. Робота шкільної бібліотеки щодо сприяння гуманізації,
гуманітаризації, духовного становлення школяра**

Робота з читачами

1. Формування і задоволення читацьких запитів			
№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні
1.	Організація екскурсій до бібліотеки для учнів 1-х класів, посвята в читачі	вересень, травень	бібліотекар, кл. керівники
2.	Оформлення картотеки читацьких формулярів у зв'язку з переформуванням класів	вересень	бібліотекар
3.	Проведення в 1 чверті перереєстрації читачів	вересень, жовтень	бібліотекар
4.	Під час перереєстрації та запису до бібліотеки ознайомлення учнів з «Правилами користування бібліотекою та книгою»	протягом року	бібліотекар
II. Індивідуальна робота з читачами			
1.	Проведення рекомендаційних бесіди з учнями під час видачі літератури	протягом року	бібліотекар
2.	Проведення бесід про прочитану книгу: «Від читання книг – до читання медіатекстів»	протягом року	бібліотекар
3.	Проведення консультацій з вибору літератури біля книжкових полиць	протягом року	бібліотекар
4.	Взаємодія шкільної бібліотеки з педпрацівниками: 1. Патріотичне виховання: сприяння набуттю дітьми та молоддю патріотичного досвіду. 2. Інформаційне забезпечення вчителів новинками літератури, що надійшли до бібліотеки: а) випуск інформаційних списків, списків для методичного бюлетеня; б) поповнення карточками систематичної картотеки статей та інформація про них; в) інформація про надходження нових підручників, програмної літератури, літератури з позакласного читання, методичної літератури; г) проведення «Днів інформації» для вчителів	протягом року протягом року протягом року протягом року 1 раз у чверть	бібліотекар бібліотекар бібліотекар бібліотекар бібліотекар
	4. Спільна робота шкільної бібліотеки та педагогічного колективу щодо збереження	серпень-вересень	бібліотекар

	<p>фонду підручників:</p> <p>а) організація видачі підручників учням та класним керівникам;</p> <p>б) робота з ліквідації заборгованості підручників;</p> <p>в) проведення бесід з учнями, батьками щодо збереження підручників;</p> <p>г) перевірка стану підручників;</p> <p>д) масові та індивідуальні заходи щодо виховання бережливого ставлення до підручників;</p> <p>е) інвентаризація фонду шкільних підручників.</p> <p>5. Проведення разом з учителями масових заходів щодо популяризації книги та читання.</p> <p>6. Проведення занять щодо популяризації бібліотечно-бібліографічних знань.</p> <p>7. Організація книжкових виставок, оглядів літератури, що сприяють удосконаленню навчально-виховного процесу</p>	<p>вересень</p> <p>протягом року щочверті</p> <p>протягом року</p> <p>травень</p> <p>протягом року</p>	<p>бібліотекар</p> <p>бібліотекар</p> <p>бібліотекар, кл. керівники</p> <p>бібліотекар, кл. керівники</p> <p>бібліотекар</p> <p>бібліотекар, кл. керівники</p> <p>бібліотекар</p> <p>бібліотекар</p>
5.	Надання читачам кваліфікованої допомоги в доборі літератури, використанні періодичних видань про історію України, історію рідного краю.	протягом року	бібліотекар
6.	Забезпечення культури спілкування з учнями	постійно	бібліотекар
III. Масові заходи з популяризації літератури			
1.	<p>Книжково-ілюстративні виставки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - До 80 річниці визволення Харкова; - Моя Україна – 33 років незалежності; - Україна –єдина країна; - Нові надходження; - Тобі, мій Харків присвячується; - Любить її знайте Україну; - Знай свої права та обов'язки; - Історія України в творах українських письменників; - Українські письменники дітям; - Передаймо нащадкам наш скарб-рідну мову; - Мистецтво і ти; - Ми – громадяни України, до неї вірна в нас любов! 	постійно діючі	бібліотекар
2.	Літературний календар: організація книжково-ілюстративних виставок до знаменних та пам'ятних дат	протягом року	бібліотекар
3.	Надання допомоги та участь у масових заходах з популяризації книги та читання в початковій та старшій школі, згідно з планами виховної роботи класних керівників	протягом року	бібліотекар

4.	Участь у проведенні свята «День знань»	01.09	бібліотекар
5.	Експурсія до бібліотеки (1 кл.)	вересень	класні керівники
<i>V. Формування бібліотечного фонду</i>			
<i>1. Комплектування. Організація фонду. Розстановка. Списання</i>			
1.	Придбання літератури.	протягом року	бібліотекар
2.	Оформлення передплати на періодичні видання на 2023-2024 роки.	2р. на рік	бібліотекар
3.	Здійснення обліку (сумарного та індивідуального), технічної обробки, каталогізації, розміщення всіх видів видань, що надійшли до бібліотеки.	протягом року	бібліотекар
4.	Постійне оформлення «Журналу обліку літератури, що прийнята замість загубленої».	протягом року	бібліотекар
5.	Регулярне оформлення актів на списання літератури.	протягом року	бібліотекар
6.	Систематичне здійснення розстановки літератури за таблицями ББК та обезпилювання літератури.	протягом року	бібліотекар
7.	Оформлення поличних роздільників.	протягом року	бібліотекар
8.	Продовження роботи щодо формування фонду літератури з народознавства, програмної світової та української літератури, довідкової літератури.	протягом року	бібліотекар
9.	Робота по доукомплектуванню фонду бібліотеки літературою до олімпіад, турнірів, МАН.	протягом року	бібліотекар
<i>2. Заходи щодо збереження книжкового фонду</i>			
1.	Здійснення часткового ремонту літератури	протягом року	бібліотекар, учні школи
2.	Проведення групових та індивідуальних бесід про правила користування книгою, виховання бережливого ставлення до книги	протягом року	бібліотекар
3.	Робота з ліквідації читацької заборгованості: <ul style="list-style-type: none"> - перегляд читацьких формулярів з метою виявлення боржників; - оголошення про заборгованість по класах, надання інформації класним керівникам; - індивідуальні нагадування; - бесіди з класними керівниками, учнями 	Протягом року	бібліотекар
<i>3. Робота з підручниками</i>			
1.	Організація видачі підручників учням та класним керівникам на 2023-2024 н.р.	серпень вересень	бібліотекар
2.	Робота по доукомплектуванню фонду підручниками, яких не вистачає, підручниками з інших шкіл району.	вересень	бібліотекар
3.	Проведення рейдів-перевірок щодо	1 раз	бібліотекар,

	збереження підручників по класах, інформування про результати перевірок класних керівників, адміністрації школи.	на чверть	актив читачів
4.	Організація виставки «Нові підручники» та інформування про них вчителів.	протягом року	бібліотекар
5.	Складання графіку здачі та видачі підручників	травень, серпень	бібліотекар
6.	Робота з підручниками, що були здані до бібліотеки наприкінці навчального року, розстановка їх по класах, назвах, роках видання	травень	бібліотекар
7.	Підготовка підручників, непридатних для використання, до списання: <ul style="list-style-type: none"> - звірка з переліком діючих підручників; - відібрання карток; - друкування актів; - підготовка підручників для списання; - здача актів в бухгалтерію 	1 раз на місяць	бібліотекар

**Інформаційна та довідково-бібліографічна робота.
Ведення довідково-бібліографічного апарату**

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні
<i>I. Інформаційно-бібліографічна діяльність бібліотеки</i>			
1.	Проведення наступної роботи: <ul style="list-style-type: none"> - моніторинг інформаційних потреб дітей, вчителів за допомогою опитування читачів; - індивідуальне, групове та масове інформування; - бібліографічні огляди книг і періодики. 	протягом року протягом року протягом року	бібліотекар бібліотекар бібліотекар
<i>II. Популяризація бібліотечно-бібліографічних знань</i>			
1.	Проведення бесід серед школярів з метою диференційованого підходу до популяризації ББЗ: <ul style="list-style-type: none"> - Правила користування бібліотекою. Система запису. Розстановка книжкового фонду за таблицями ББК. - Шифр книги. Його зв'язок з розстановкою і каталогами. - Електронні каталоги і картотеки. Пошук літератури за ними. - Довідкова література. Пошук інформації в енциклопедіях, словниках, довідниках 	Жовтень Грудень Лютий Квітень	бібліотекар бібліотекар бібліотекар бібліотекар
2.	Бібліотечні уроки: <ul style="list-style-type: none"> - «Історія книги» - «Будова книги» 	протягом року	бібліотекар

	<ul style="list-style-type: none"> - «Як роблять книги» - «Правила поводження з книгою» - «Довідкові видання» - «Бібліотечний ерудит» 		
III. Краєзнавча робота			
1.	<ul style="list-style-type: none"> - Ведення краєзнавчої картотеки - Ведення довідково-бібліографічного апарату - Збирання матеріалу до папки «Історія рідного краю» 	протягом року	бібліотекар
IV. Ведення довідково-бібліографічного апарату			
1.	Продовження ведення БД «Підручники», «Періодика» та інших.	постійно	бібліотекар
2.	Каталогізація нової літератури, розстановка за каталогами.	протягом року	бібліотекар
3.	Аналітичний розпис матеріалів для картотек з газет, журналів та збірників.	протягом року	бібліотекар
4.	Поповнення літературою довідково-бібліографічного фонду.	протягом року	бібліотекар
5.	Роз'яснювання учням та вчителям правил користування МБА.	протягом року	бібліотекар
6.	Збирання матеріалу до тематичних папок.	протягом року	бібліотекар
V. Довідково-бібліографічна робота			
1.	Здійснення довідково-бібліографічного обслуговування учнів та вчителів. Виконання бібліографічних електронних довідок: <ul style="list-style-type: none"> - тематичних; - адресних; - уточнюючих 	протягом року протягом року	бібліотекар бібліотекар
2.	Надання бібліографічних консультацій учням та вчителям.	протягом року	бібліотекар
VI. Інформаційна робота			
1.	Здійснення бібліографічного інформування учнів та вчителів: <ul style="list-style-type: none"> - складання списків нової літератури для вчителів та учнів, розміщення їх на сайті школи; - складання списків для методичного бюлетеня; - інформаційні індивідуальні бесіди; - виставки новинок літератури; - презентації книг в бібліотеці та на сайті школи. 	протягом року	бібліотекар
2.	З метою популяризації ББЗ організація виставки книг «Книги про книги».	січень	бібліотекар

Впровадження в роботу бібліотеки інформаційно-комунікаційних технологій

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні
1.	Поповнення існуючих та створення нових баз даних матеріалів, необхідних для забезпечення навчально-виховного процесу.	протягом року	бібліотекар
2.	Робота на сторінці бібліотеки на сайті гімназії.	постійно	бібліотекар
3.	Задоволення запитів користувачів шляхом пошуку інформації в мережі Інтернет.	постійно	бібліотекар
4.	Поповнення фонду електронних ресурсів бібліотеки.	протягом року	бібліотекар
5.	Навчання технологіям інформаційного самообслуговування: <ul style="list-style-type: none"> - індивідуальні і групові консультації, показ технологічних аспектів роботи з інформацією; - навчання роботи на комп'ютері з виходом в Інтернет, пошук і збереження інформації 	протягом року	бібліотекар

Підвищення кваліфікації. Організаційно-методична робота

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні
1.	Оперативне ведення бібліотечної документації.	протягом року	бібліотекар
2.	Ведення обліку виконаної роботи в «Щоденнику роботи шкільної бібліотеки».	протягом року	бібліотекар
3.	З метою підвищення кваліфікації регулярно відвідування семінарів бібліотекарів району, систематичне ознайомлення з новою літературою з бібліотечної справи та бібліографії.	протягом року	бібліотекар
4.	З метою обміну досвідом роботи відвідування бібліотеки ім. Короленка, ЦРБ, ЦРДБ та ін.	протягом року	бібліотекар

Робота з активом

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні
1.	Залучення активістів-учнів та батьків для допомоги в роботі шкільної бібліотеки: <ul style="list-style-type: none">- технічна обробка літератури;- ремонт книг;- штемпелювання літератури;- проведення масових заходів.	протягом року	бібліотекар
2.	Робота з обслуговування учнів і популяризації літератури: <ul style="list-style-type: none">- популяризація літератури та догляд за читанням школярів;- співпраця шкільної бібліотеки з іншими бібліотеками (МБА).		
3.	Робота на допомогу творчим об'єднанням та товариствам школярів.	протягом року	бібліотекар

Зав. бібліотеки _____ Н.Л.Горбатенко